

Pilot Hoofdstraat Gorredijk

*Checklist pilot openstelling Hoofdstraat voor
verkeer in twee richtingen*

Sjoerd Hoekstra & Ymkje Veldman

12 maart 2020

Project related

versie: definitief

Context – algemeen

- De Hoofdstraat in Gorredijk is in één richting toegankelijk tussen Stationsweg en Nijewei/Badweg
- De winkeliersvereniging Gorredijk (WHI) wil dat de bereikbaarheid van de winkels in de Hoofdstraat wordt vergroot en ziet graag dat tweerichtingsverkeer wordt ingesteld in de Hoofdstraat
- De gemeenteraad heeft een motie aangenomen voor een pilot naar tweerichtingsverkeer op de Hoofdstraat in Gorredijk
- In de motie wordt college verzocht om de WHI te verzoeken een plan op te stellen voor de uitvoering van de pilot

Context - verkeer

- De pilot dient (verkeerskundig) verantwoord te worden uitgevoerd
- Dit betekent dat:
 - De pilot niet leidt tot verkeersonveilige situaties in en rond de Hoofdstraat
 - De effecten van de pilot op de verkeerssituatie in en rond de Hoofdstraat worden gemonitord en geëvalueerd
 - Te weten of met een maatregel het beoogde resultaat wordt gehaald
 - Sterke of verbeterpunten voor toekomstige maatregelen te bepalen
 - Verantwoording te kunnen afleggen aan burgers, bestuur en opdrachtgevers/financiers
 - De effecten van de pilot op het draagvlak onder de stakeholders in de Hoofdstraat moet worden gemonitord en geëvalueerd om:
 - Het draagvlak voor de vorm van de pilot te vergroten
 - Het draagvlak voor de uitvoering van de pilot te vergroten
 - Door een breed gedragen draagvlak zal de proef sneller leiden tot een succes

In deze presentatie is een checklist met kaders en uitgangspunten voor het (verkeerskundig) verantwoord uitvoeren van de pilot. De checklist is de basis voor de gemeente en WHI om het plan op te stellen voor uitvoering, monitoring en evaluatie van de pilot.

Hoofdvragen

- Wat is nodig om pilot uit te voeren (besluiten en maatregelen)?
- Wat is nodig om effect van de pilot te meten/onderbouwen (onderzoeken en metingen)?

De effecten zijn input voor het bepalen van het succes van de pilot tijdens de uitvoering en na afloop.

Checklist kaders en randvoorwaarden pilot

- Kaders en randvoorwaarden pilot bepaald voor 3 hoofdthema's:
 - Juridisch kader
 - Verkeer
 - Omgeving
- Per hoofdthema zijn criteria benoemd waarvoor kaders en randvoorwaarden voor de pilot zijn uitgewerkt

Checklist – uitwerking thema's & criteria

Thema	Criterium	Kaders en randvoorwaarden met betrekking tot
Juridisch kader	Verkeersbesluit	Juridische verankering uitvoering (tijdelijke) pilot en terugdraaien tijdelijke situatie naar huidige situatie
Verkeer	Verkeersveilige infrastructuur	Geschiktheid huidige inrichting Hoofdstraat (weginrichting, parkeren, bewegwijzering en bebording) voor instellen tweerichtingsverkeer voor gemotoriseerd- en fiets verkeer en benodigde aanpassingen daarvoor
	Verkeerseffecten	Monitoring en evaluatie effecten van de pilot op de verkeerssituatie ten aanzien van verkeersdruk, herkomst en bestemming en parkeren.
Omgeving	Draagvlak	Monitoring en evaluatie draagvlak van de pilot onder bezoekers, bewoners en ondernemers Hoofdstraat en Gorredijk.

Thema Juridisch kader

criterium: Verkeersbesluit

criterium	Subcriterium	Benodigde actie
Juridisch kader	Verkeersbesluit	▪ Opstellen verkeersbesluit voor uitvoering pilot Hoofdstraat in 2-richtingen ▪ Opstellen verkeersbesluit voor herstellen verkeerssituatie conform huidige situatie
	Inhoud verkeersbesluit	▪ Conform wettelijk format opstellen en onderbouwen verkeerbesluit ▪ Aanleiding en achtergrond pilot ▪ Borging verkeersveiligheid in tijdelijke situatie (o.b.v. aanpassingen weginrichting, kruispunten) ▪ Benodigde aanpassing aan rijrichting en routing ▪ Benodigde aanpassing bebording en/of markering ▪ Opstellen bebordingsplan met daarin de benodigde bebording (situatie ten tijde van pilot) ▪ Voor publicatie van verkeersbesluit dient verkeersbesluit voor advies aan politie te worden voorgelegd ▪ Ongeacht advies politie (positief of negatief) kan publicatie doorgang vinden ▪ Negatief advies politie (m.b.t. borging verkeersveiligheid tijdens pilot) wel grond voor bezwaarmakers

Thema Verkeer

Criterion: Verkeersveilige infrastructuur

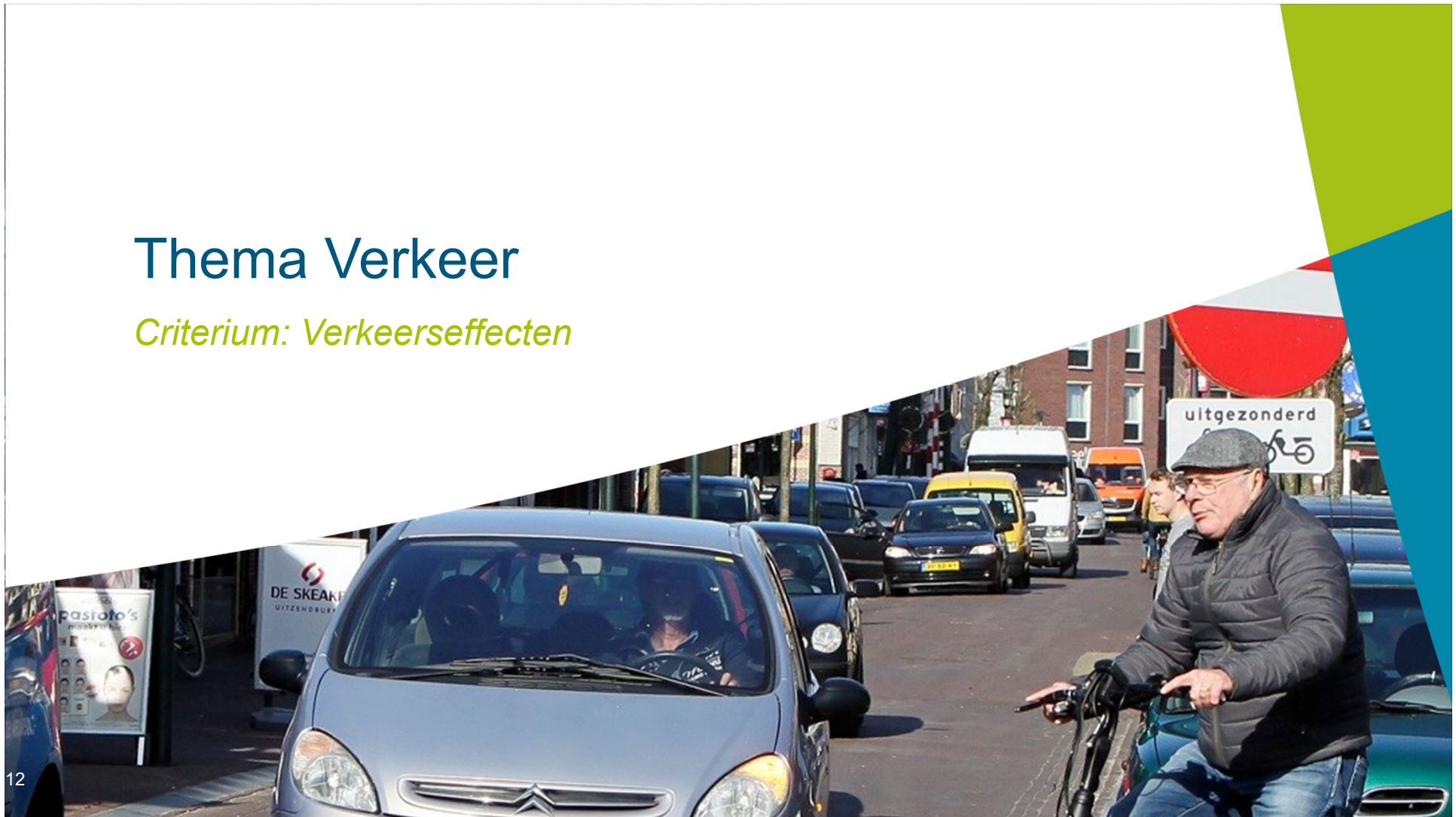

criterium	Subcriterium	Benodigde actie
Verkeersveilige infrastructuur	Inrichting Hoofdstraat	▪ Onderzoek of huidige inrichting van de Hoofdstraat qua breedte en indeling aansluit bij gemeentelijke beleidsdocumenten en richtlijnen CROW voor in tweerichtings personen- of vrachtverkeer ▪ Onderzoek of huidige inrichting van kruispunten en zijwegen toegankelijk is voor verkeer vanuit beide richtingen (rijcurves vrachtverkeer) ▪ Onderzoek of routing bevoorradingsverkeer in twee richtingen mogelijk is (op basis van rijcurves) of dat huidige routing behouden moet blijven ▪ Onderzoek voorrangsregeling brug Hoofdstraat (en eventuele maatregelen) ▪ Onderzoek naar aanvullende maatregelen om veiligheid fietsverkeer te borgen ▪ Advies of en welke aanpassingen aan inrichting van de Hoofdstraat (en kruispunten met zijwegen) nodig zijn om weginrichting aan te passen ten behoeve van de pilot (inclusief kostenraming). Ook aandacht voor aanpassingen na afloop van de pilot (infrastructuur weer conform huidige situatie)
	Parkeren	▪ Onderzoek of huidige inrichting parkeervakken toegankelijk is voor tweerichtingsverkeer ▪ Onderzoek of laad- en loslocaties behouden blijven op de hoofdrijbaan of dat deze worden verplaatst naar specifieke laad- en loslocaties ▪ Onderzoek noodzaak instellen parkeerverbod op rijbaan Hoofdstraat ten behoeve van borgen doorstroming ▪ Onderzoek naar aanpassingen aan bewegwijzering parkeergelegenheden (terreinen en vakken) ▪ Advies of en welke aanpassingen aan inrichting parkeervakken en bewegwijzering parkeergelegenheden (inclusief kostenraming)

Criterium	Subcriterium	Benodigde actie
Verkeersveilige infrastructuur	Bebording	▪ Inventarisatie huidige bebording in en rondom de Hoofdstraat t.b.v. eenrichtingsverkeer ▪ Onderzoek benodigde bebording t.b.v. tweerichtingsverkeer (en eventueel parkeerverbod, routing vrachtverkeer) in en rondom de Hoofdstraat (ten behoeve van bebordingsplan verkeersbesluit)
	Bewegwijzering	▪ Inventarisatie huidige bewegwijzering naar winkels en parkeerterreinen in en rondom de Hoofdstraat t.b.v. eenrichtingsverkeer ▪ Onderzoek benodigde/aangepaste bewegwijzering t.b.v. tweerichtingsverkeer in en rondom de Hoofdstraat

Thema Verkeer

criterium: Verkeerseffecten

Criterium	Subcriterium	Benodigde actie
Verkeerseffecten	Verkeersintensiteit	▪ Opstellen onderzoeksplan verkeersmetingen (intensiteit, snelheid en samenstelling verkeer) in Hoofdstraat en omliggende straten die belangrijk zijn voor verkeersafwikkeling in en rond centrum Gorredijk ▪ Plan dient te bestaan uit onderzoek voor uitvoering pilot (0-meting) en 2 keer tijdens pilot (1-, en 2-meting) ▪ Dit onderzoek geeft inzicht in de verschuiving van verkeersstromen als gevolg van openstellen Hoofdstraat in tweerichtingen (waar zijn toe- en afnames zichtbaar). Daarnaast geeft onderzoek via de metingen ook inzicht in gereden snelheden en samenstelling verkeer en wijzigingen daarin tijdens pilot
	Herkomst en bestemming	▪ Opstellen onderzoeksplan verkeersmeting naar herkomst en bestemming verkeer in de Hoofdstraat d.m.v. kentekenonderzoek ▪ Plan dient te bestaan uit onderzoek voor uitvoering pilot (0-meting) en 2 keer tijdens pilot (1-, en 2-meting) ▪ Dit onderzoek geeft inzicht in motief van weggebruikers in de Hoofdstraat (doorgaand verkeer of winkelen/werken) en wijzigingen daarin tijdens pilot
	Parkeren	▪ Opstellen onderzoeksplan parkeermeting in Hoofdstraat ▪ Plan dient te bestaan uit onderzoek voor uitvoering pilot (0-meting) en 2 keer tijdens pilot (1-, en 2-meting) ▪ Dit onderzoek geeft inzicht in parkeerdruk (bezetting) en parkeerduur parkeergelegenheden in Hoofdstraat en wijzigingen daarin tijdens pilot

Thema Omgeving

Criterion: Draagvlak

Omgeving – Draagvlak

Criterium	Subcriterium	Benodigde actie
Omgeving - draagvlak	Communicatie en promotie	- Opstellen plan van aanpak rondom de communicatie en/of promotie(materiaal) van de pilot. Hierbij dienen de volgende onderwerpen opgenomen te worden: - Aanleiding van de pilot - Toelichting op de duur en uitvoeringsvorm van de proef - Toelichting op de monitoring en evaluatie van de proef - Opstellen plan van aanpak hoe de pilotsituatie te communiceren richting de bewoners, bezoekers en ondernemers in en rondom de Hoofdstraat. Dit kan door middel van een vooraankondiging (media/ter plekke/social media etc.)
	Belevingsonderzoek	- Opstellen plan van aanpak voor belevingsonderzoek in een 0- en 1-situatie, voor de doelgroepen: - Bewoners; - Bezoekers; - Ondernemers - Het onderzoek moet inzicht geven in de ervaring van bezoekers, bewoners en ondernemers omtrent (zie ook bijlage 3): - Verkeersveiligheid: de pilot als veilig ervaren ja/nee - Bereikbaarheid: de bereikbaarheid van het centrum wordt vergroot ja/nee. - Leefbaarheid: Effect op leefbaarheid wordt vergroot ja/nee

Planning uitvoeren acties checklist

Stap	Thema	Benodigde actie
Stap 1: <u>Onderzoeken en plannen</u>	Juridisch kader	Opstellen verkeersbesluit
	Verkeer	Uitvoeren van verkeerskundig onderzoek in de huidige situatie (0-meting)
	Omgeving	- Uitvoeren van enquête onder bezoekers, inwoners en ondernemers in en rondom de Hoofdstraat in de huidige situatie (0-meting) - Opstellen plan voor maatregelen rondom communicatie en promotie van de pilot.
Stap 2: <u>Voorbereiding pilot</u>	Juridisch kader	Verkeersbesluit ter inzake leggen
	Verkeer	- Resultaten uit verkeersonderzoeken 0-meting ordenen - Aanpassingen aan Hoofdstraat uitvoeren
	Omgeving	- Resultaten uit enquête 0-meting ordenen - Vooraankondiging van communicatie en/of promotie rondom de pilot

Planning uitvoeren acties checklist

Stap	Thema	Benodigde actie
Stap 3: <u>Uitvoering pilot</u>	Juridisch kader	Verkeersbesluit operationeel
	Verkeer	Uitvoeren van verkeerskundig onderzoek in de pilot situatie (1-meting)
	Omgeving	Uitvoeren van enquête onder bezoekers, inwoners en ondernemers in en rondom de Hoofdstraat in de pilot situatie (1-meting)
Stap 4: <u>Afronding en evaluatie pilot</u>	Juridisch kader	Verkeersbesluit ten behoeve van situatie in 0-meting opstellen en ter inzage leggen
	Verkeer	- Resultaten uit verkeersonderzoeken 1-meting ordenen - Communicatie over het terugdraaien van de aanpassingen aan de Hoofdstraat - Aanpassingen aan Hoofdstraat terugdraaien - Resultaten uit verkeersonderzoeken 0- en 1-meting analyseren en vergelijken - Resultaten van pilot delen met stakeholders
	Omgeving	- Resultaten uit enquête 1-meting ordenen - Resultaten uit enquête 0- en 1-meting analyseren en vergelijken - Resultaten van pilot delen met stakeholders

BIJLAGEN

BIJLAGE 1: THEMA JURIDISCH KADER –

Verkeersbesluit

Waarom is een verkeersbesluit noodzakelijk?

- Voor uitvoering pilot vindt wijziging van verkeerstekens plaats, daarnaast is ook sprake van een uitbreiding van het aantal weggebruikers dat gebruik mag maken van de Hoofdstraat
- Verkeersbesluit is daarom juridisch noodzakelijk, ook voor een (tijdelijke) pilot
- In verkeersbesluit moet worden onderbouwd dat wordt voldaan aan de doelen uit artikel 2 van de Wegenverkeerswet
- Verkeersbesluit moet worden gepubliceerd en 6 weken ter inzage worden gelegd
- Bij bezwaren kan uitvoering van doorgang van de pilot wel doorgang vinden, maar als indieners in gelijk worden gesteld, moet pilot worden beëindigd
- Na afronding van de pilot is ook verkeersbesluit nodig om de 'oude' situatie weer in ere te herstellen (in afwachting van een definitief besluit)

Inhoud verkeersbesluit

- Een verkeersbesluit staat in relatie met de Wegenverkeerswet, namelijk:
 - Op grond van artikel 15, eerste lid van de Wegenverkeerswet 1994 moet een verkeersbesluit worden genomen voor de plaatsing of verwijdering van de in artikel 12 van het Besluit administratieve bepalingen inzake het wegverkeer genoemde verkeerstekens, alsmede voor onderborden voor zover daardoor een gebod of verbod ontstaat of wordt gewijzigd
 - Op grond van artikel 15, tweede lid van de Wegenverkeerswet 1994 moet een verkeersbesluit worden genomen voor maatregelen op of aan de weg tot wijziging van de inrichting van de weg of tot het aanbrengen of verwijderen van voorzieningen ter regeling van het verkeer, indien de maatregelen leiden tot een beperking of uitbreiding van het aantal categorieën weggebruikers dat van een weg of weggedeelte gebruik kan maken
 - Artikel 21 van het BABW bevat voorschriften omtrent de motivering van verkeersbesluiten. Het verkeersbesluit moet in ieder geval weergeven welke doelstelling of doelstellingen met het verkeersbesluit worden beoogd. Daarbij moet worden aangegeven welke van de in artikel 2, eerste en tweede lid van de Wegenverkeerswet 1994 genoemde belangen ten grondslag liggen aan het besluit. Indien tevens andere van die belangen in het geding zijn, wordt voorts aangegeven op welke wijze de belangen tegen elkaar zijn afgewogen.
 - Artikel 2 van de Wegenverkeerswet noemt de volgende doelen:
 - In eerste instantie:
 - a. Het verzekeren van de veiligheid op de weg;
 - b. Het beschermen van weggebruikers en passagiers;
 - c. Het in stand houden van de weg en het waarborgen van de bruikbaarheid daarvan;
 - d. Het zoveel mogelijk waarborgen van de vrijheid van het verkeer.

BIJLAGE 2: THEMA VERKEER –

Verkeersveilige infrastructuur

CROW Richtlijnen – Maatvoering

Maatgevende situatie	Wegbreedte (m)	
	Minimaal profiel	Ideaal profiel
Eenrichtingsverkeer auto + tweeichtingsverkeer fiets	3.85	4.40
Tweeichtingsverkeer auto* + tweeichtingsverkeer fiets	4.80	5.80
* = gebaseerd op ontwerpvoertuig personenauto		

- Benodigde ruimte fiets: 1.00 – 1.45 m
- Benodigde ruimte personenauto: 2.40m
- Benodigde ruimte vrachtauto: 3.10m
- Benodigde ruimte stilstaande vrachtauto: 3.00m
- Voorkomen moet worden dat er twijfelsituaties ontstaan. Fietzers kunnen bij deze maatvoering worden ingehaald door tegemoetkomend verkeer

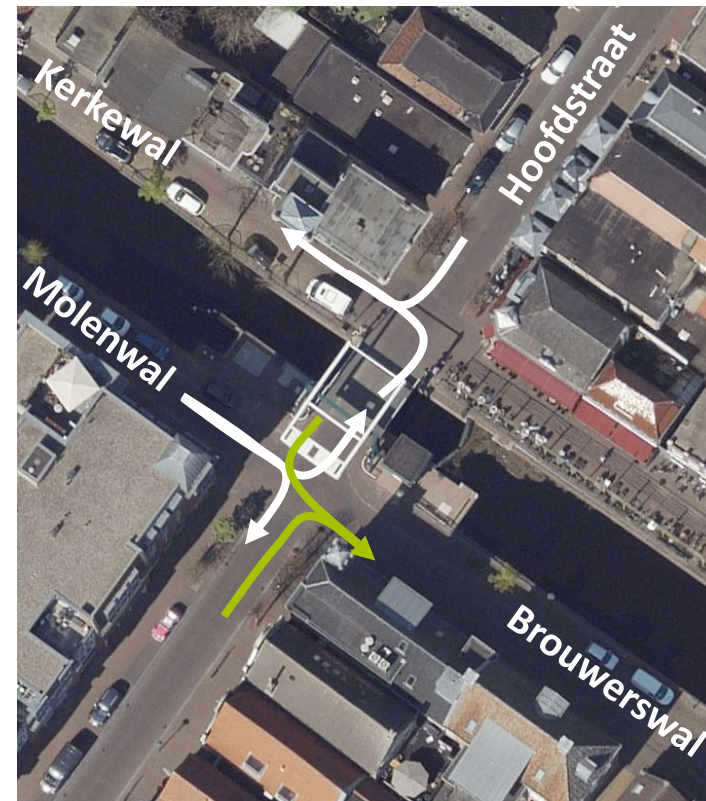
CROW Richtijnen – Aansluitbogen zijwegen

De Hoofdstraat kent enkele eenrichtingsaansluitingen, namelijk:

- Kruispunt Hoofdstraat – Kerkewal
- Kruispunt Hoofdstraat – Molenwal
- Kruispunt Hoofdstraat – Brouwerswal

De dimensionering van de aansluitboog is afhankelijk van:

- Breedte van voertuigen die gebruik (gaan) maken van de wegen;
- Bestreken baan bij het doorrijden van de afslaande manoeuvre van het maatgevende voertuig
- De snelheid waarmee de afslaande manoeuvre wordt uitgevoerd;
- De verhardingsbreedte van de kruisende wegen

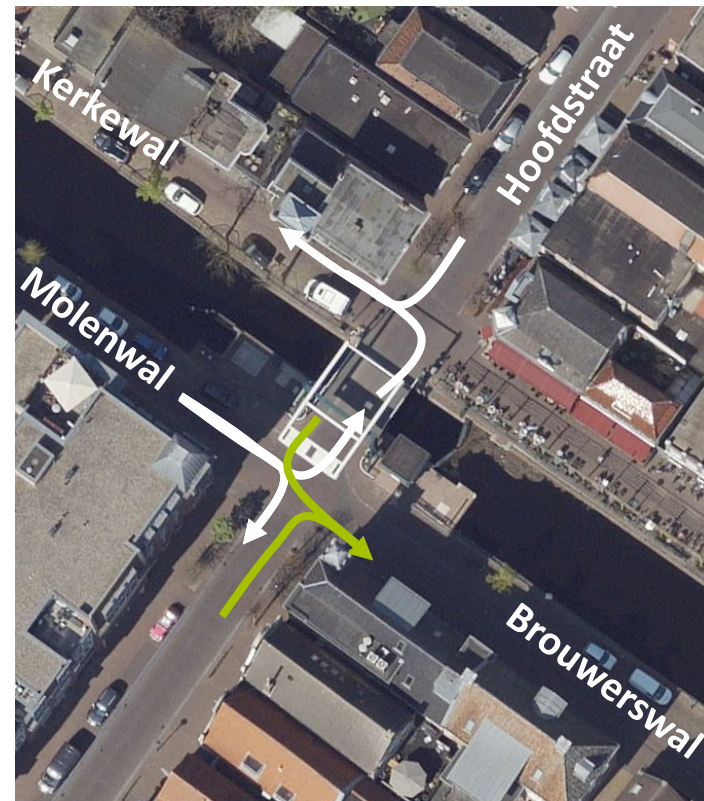
CROW Richtijnen – Aansluitbogen zijwegen

De rechtsaf beweging is maatgevend omdat deze invloed heeft vanwege de hoekverdraaiing, stuuruitslag, wielbasis en breedte van het voertuig.

De dimensionering moet aan twee tegenstrijdige eisen voldoen:

- De aansluitboog moet zo ruim zijn dat de sleeplijn van het voertuig, voor of tijdens het uitvoeren van de afslaan beweging, niet verder dan de rijbaan reikt;
- De aansluitboog moet zo krap zijn dat bestuurders van personenauto's niet de indruk krijgen dat de beweging met relatief hoge snelheid kan worden uitgevoerd.

De regel op erftoegangswegen is dat een straal van 10 tot 12 meter voldoende is.

Verkeersonderzoek

- **Verkeerstellingen (telslangen):**
 - Hoeveel verkeer rijdt er nu in de Hoofdstraat en hoeveel tijdens de pilotsituatie?
- **Kruispunttellingen:**
 - Wat zijn de intensiteiten en richtingen van een kruispunt?
- **Kentekenonderzoek (camera's):**
 - Hoeveel verkeer verblijft er in het centrum van Gorredijk?
 - Tijd bepalen hoe lang een bezoeker gemiddeld in het onderzoeksgebied blijft
 - Verblijft een bezoeker langer in het centrum t.o.v. nulmeting?
 - Hoeveel verkeer gebruikt de Hoofdstraat als doorgaande weg?
- **Parkeerdrukmeting:**
 - Hoe lang maakt verkeer gebruik van de parkeervakken langs de Hoofdstraat?
- **Winkeliers/ondernemers:**
 - Merken winkeliers/ondernemers een verandering tijdens de pilotsituatie in de vorm meer klandizie/omzet/verkoopaantallen etc.?

Royal HaskoningDHV

Voorstel onderzoekslocaties

Legenda

- Kentekenonderzoek
- Verkeersmeting
- Parkeerdrukmeting

- Kentekenonderzoek
- Verkeersmeting
- Parkeerdrukmeting

 Verkeersmeting

 Parkeerdrukmeting

BIJLAGE 3: THEMA DRAAGVLAK

Specificaties voor draagvlakmeting

Waarom een draagvlakmeting uitvoeren?

- Voor definitief instellen van tweerichtingsverkeer in de Hoofdstraat is draagvlak onder de omgeving en stakeholders een belangrijke indicator
- Een draagvlakmeting geeft inzicht in de publieke opinie ten opzichte van de pilot (0- en 1-meting), dit naast de onderzochte effecten op verkeer en parkeren
- Inzicht krijgen in draagvlak onder bezoekers, inwoners en ondernemers van Gorredijk.
- Voor voldoende respons dient draagvlak op meerdere momenten en wijzen te worden onderzocht
- Mogelijkheden voor respons is het uitzetten van online enquête, focusgroepen en/of interviewen op straat.

Draagvlakmeting - bezoekers

- Enquête op straat en/of online, volgende aspecten zijn van belang:
 - Persoonlijke kenmerken: man/vrouw, leeftijd, woonplaats (?)
 - Vervoerswijze
 - Reden bezoek aan Gorredijk: Winkelen/visite/recreatie
 - Frequentie bezoek aan Gorredijk;
 - Gemiddelde tijd voor bezoek aan Gorredijk
 - Welke winkels/horeca bezocht;
 - Ervaring met verkeerssituatie Hoofdstraat;
 - Vragen met betrekking tot bereikbaarheid (kunt u goed parkeren? Duurde het lang voordat u uw voertuig kon parkeren? Is de bewegwijzering duidelijk etc. etc.)
 - Verkeersveiligheid (hoe (on)verkeersveilig voelt u zich in Gorredijk? Etc. etc.)
 - Leefbaarheid (in hoeverre ervaart u de leefbaarheid in het centrum? Ervaart u de omgeving als prettig? Etc. etc.)
- Onderzoek in 0- en 1-meting uitvoeren

Draagvlakmeting - inwoners

- Enquête op straat en/of online, volgende aspecten zijn van belang:
 - Persoonlijke kenmerken: man/vrouw, leeftijd, woonplaats (?)
 - Vervoerswijze
 - Reden bezoek aan centrum Gorredijk: Winkelen/wonen
 - Frequentie bezoek aan centrum Gorredijk;
 - Gemiddelde tijd voor winkelen in Gorredijk
 - Welke winkels/horeca bezocht of bezoekt u regelmatig;
 - Ervaring met verkeerssituatie Hoofdstraat;
 - Vragen met betrekking tot bereikbaarheid (kunt u goed parkeren? Duurde het lang voordat u uw voertuig kon parkeren? Is de bewegwijzering duidelijk etc. etc.)
 - Verkeersveiligheid (hoe (on)veilig voelt u zich in Gorredijk? Etc. etc.)
 - Leefbaarheid (in hoeverre ervaart u de leefbaarheid in het centrum? Ervaart u de omgeving als prettig? Etc. etc.)
- Onderzoek in 0- en 1-meting uitvoeren

Draagvlakmeting - ondernemers

- Enquête op straat en/of online, volgende aspecten zijn van belang:
 - Persoonlijke kenmerken: man/vrouw, leeftijd, woonplaats (?)
 - Vervoerswijze
 - Ervaring met verkeerssituatie Hoofdstraat;
 - Vragen met betrekking tot bereikbaarheid (kunt u goed parkeren? Duurde het lang voordat u uw voertuig kon parkeren? Is de bewegwijzering duidelijk etc. etc.)
 - Verkeersveiligheid (hoe (on)verkeersveilig voelt u zich in Gorredijk? Etc. etc.)
 - Leefbaarheid (in hoeverre ervaart u de leefbaarheid in het centrum? Ervaart u de omgeving als prettig? Etc. etc.)
 - Aantallen bezoekers op gemiddelde dag
 - Inschatting omzet per dag?
- Onderzoek in 0- en 1-meting uitvoeren